

Iepakojums kā DRN (dabas resursu nodoklis) objekts

Kristīne Dirvēna, SIA ReviCom
auditore

Iepakojums

Iepakojums – precēm un produktiem pievienots izstrādājumu kopums, ko izmanto, lai aizsargātu, saturētu, piegādātu, uzglabātu, ērti lietotu, realizētu produktu – izejvielu un gatavas preces – un iepazīstinātu ar to visā iepakojuma aprites ciklā no ražotāja līdz patērētājam. Iepakojums tiek atdalīts no preces pirms patērēšanas vai patērēšanas laikā.

/Iepakojuma likums 1.¹ pants./

Iepakojums

preces aprites cikls

Iepakojumu izmanto, lai:

aizsargātu
saturētu
piegādātu
uzglabātu
ērti lietotu
realizētu preci
iepazīstinātu ar preci

Prece

Iepakojumu no preces
atdala pirms
patērēšanas vai
patērēšanas laikā!

Ar nodokli apliek:

~ preču un izstrādājumu iepakojumu;

~ vienreiz lietojamos galda traukus un piederumus;

~ iepakojumu, ko pakalpojumu sniedzējs pievieno izstrādājumiem un kas pēc pakalpojuma sniegšanas nonāk pie pakalpojuma saņēmēja;

Iepakojuma definīcijas kritēriji

- **izstrādājumus** uzskata par iepakojumu, ja tie **atbilst Iepakojuma likuma definīcijai**, neskarot citas funkcijas, ko šis iepakojums vēl varētu pildīt, izņemot gadījumus, kad attiecīgais izstrādājums ir preces neatņemama daļa un tas vajadzīgs, lai ietvertu, atbalstītu vai uzglabātu minēto preci visu tās kalpošanas laiku, un visas tā sastāvdaļas paredzēts izmantot, patērēt vai atbrīvoties no tām vienlaicīgi;

/Iepakojuma likums 1.¹ pants (2)/

Piemēri

izstrādājumi, kas ir iepakojums	izstrādājumi, kas nav iepakojums
<ol style="list-style-type: none"> 1) Saldumu kārbas 2) CD un videokasešu apvalku iesaiņojuma plēve 3) Pasta sūtījumu maisiņi katalogiem un žurnāliem (kopā ar žurnālu) 4) Kūku formiņas, kas tiek pārdotas kopā ar kūku 5) Sērkokociņu kastītes 6) Stikla pudelītes injekciju šķīdumiem 7) Puķupodi, kas paredzēti izmantošanai tikai augu pārdošanas un transportēšanas laikā, bet kuros augi nepaliek visā veģetācijas laikā; 8) Drēbju pakaramie, kas tiek pārdoti kopā ar apģērbu 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Darbarīku kastes 2) CD, DVD un videokasešu kārbīņas, kas tiek pārdotas kopā ar CD, DVD vai videokaseti 3) Tējas maisiņi 4) Siera vaska slāņi 5) Desu apvalki 6) Puķupodi, kuros augi paliek visu veģetācijas laiku 7) Drēbju pakaramie, kas tiek pārdoti atsevišķi; 8) Printeru kasetnes 9) Kapu gaismekļi (sveču trauciņi)

Iepakojuma definīcijas kritēriji

- **izstrādājumus, kas projektēti un paredzēti papildīšanai tirdzniecības vietā, kā arī vienreiz lietojamus izstrādājumus, ko piepilda tirdzniecības vietā vai kas projektēti un paredzēti papildīšanai tirdzniecības vietā, uzskata par iepakojumu, ja tie pilda iepakojuma funkcijas;**

/Iepakojuma likums 1.¹ pants (2)/

Piemēri

izstrādājumi, kas ir iepakojums	izstrādājumi, kas nav iepakojums
<ul style="list-style-type: none"> 1) papīra vai plastmasas iepirkumu maisiņi 2) vienreizlietojamie šķīvji un tases 3) iepakojuma plēve 4) sviestmaižu maisiņi 5) alumīnija folija 6) plastmasas plēve tīrajām drēbēm, kas paredzēta izmantošanai veļas mazgātavās 	<ul style="list-style-type: none"> 1) maisītājs 2) vienreizlietojamie galda piederumi 3) iesaiņojamais papīrs, kas tiek pārdots atsevišķi 4) papīra formiņas cepšanai, kas tiek pārdotas atsevišķi

Iepakojuma definīcijas kritēriji

- iepakojuma **sastāvdaļas un palīgelementus**, kas iekļauti iepakojumā, uzskata par tā iepakojuma daļu, kurā tie ir iekļauti. Palīgelementus, kas piekārti vai piestiprināti tieši precei un pilda iepakojuma funkciju, uzskata par iepakojumu, izņemot gadījumus, kad tie ir minētās preces neatņemama daļa un visas to sastāvdaļas paredzēts patērēt vai atbrīvoties no tām vienlaicīgi;

/Iepakojuma likums 1.¹ pants (2)/

Piemēri

izstrādājumi, kas ir iepakojums	izstrādājumi, kas nav iepakojums
<ul style="list-style-type: none"> 1) etiķetes, ko piekar vai piestiprina tieši produktam 2) skropstu tušas birstīte, kas ir daļa no iepakojuma vāciņa 3) lipīgās etiķetes, kas piestiprinātas citam iepakojumam 4) skavas 5) plastmasas uzmavas 6) dozators, kas ir daļa no mazgāšanas līdzekļu iepakojuma vāciņa 	<ul style="list-style-type: none"> 1) radiofrekvenču identifikācijas (RFID) birkas

Iepakojuma piemēri

Iepakojuma definīcijas kritēriju piemērošanas piemērus
nosaka Ministru kabinets:

Noteikumi Nr. 983 Noteikumi par izlietotā iepakojuma
reģenerācijas procentuālo apjomu, reģistrēšanas un
ziņojumu sniegšanas kārtību un iepakojuma definīcijas
kritēriju piemērošanas piemēriem no 19.10.2010

3. pielikums

Iepakojuma veidi

- Primārais (tirdzniecības) iepakojums;
- Sekundārais iepakojums;
- Terciārais (transporta) iepakojums;

•

•

Primārais iepakojums

~ iepakojums, ko izmanto, lai izveidotu tirdzniecības vienību, un kas nonāk pie gala lietotāja vai patērētāja tirdzniecības vietā

primārais iepakojums

Sekundārais iepakojums

- iepakojums, ko izmanto noteikta daudzuma tirdzniecībai paredzētu preču vienību kopīgai iepakojšanai. Tas var nonākt pie iepakotāja vai patērētāja neizsaiņots vai arī to atdala no preces tirdzniecības vietā. Sekundārā iepakojuma noņemšana neietekmē preces raksturlielumus

sekundārais iepakojums

Terciārais iepakojums

- terciārais (transporta) iepakojums — iepakojums, ko izmanto, lai pārvadātu tirdzniecībai un ražošanai paredzētas preces vai sekundārā iepakojuma vienības un izvairītos no preču bojāšanas pārvadājuma laikā. Terciārais (transporta) iepakojums nav konteineri, ko izmanto sauszemes, ūdens un gaisa pārvadājumiem.

Atkārtoti lietojamais iepakojums

- iepakojums, kuru var izmantot atkārtoti tā sākotnējam uzdevumam

(piemēram, lai aizsargātu, saturētu, piegādātu, uzglabātu, ērti lietotu, realizētu izejvielas un gatavas preces un iepazīstinātu ar tām visā iepakojuma aprites ciklā no ražotāja līdz patērētājam)

Izņēmumi

Ar nodokli neapliek:

- stiprinājumu, par kuru izmantota tā pati prece, kas tiek stiprināta;
- etiķeti, ja nodokļa maksātājs precei pievieno tikai etiķeti;
- iepakojumu, ko pievieno izstrādājumam vai pirkumam tirdzniecības vietā pēc pircēja vēlēšanās dāvanas noformējuma veidā;

Izņēmumi

Ar nodokli neapliek:

Plastikāta kartes (tai skaitā algu kartes, kredītkartes, telekartes un plastikāta kartes, kurās iestiprinātas SIM kartes nav iepakojums, un tās ar nodokli neapliek.

Nodokļa maksātāji

realizē preces iepakojumā
(t.sk. pircēja ērtības vai
reklāmas noformējuma dēļ,
pirkumam pievienotais
iepakojums
(piem. maisiņi)

savas saimnieciskās
darbības
nodrošināšanā izmanto
iepakojumā iegādātas
preces

**Persona,
kura pirmā
LR teritorijā**

sniedzot pakalpojumu,
pievieno
izstrādājumam
iepakojumu

**!Jāņem vērā visi
iepakojuma veidi:**
- primārais
-sekundārais
-terciārais

Nodokļa maksātāji

Persona, kura

Latvijas Republikas teritorijā sabiedriskajā ēdināšanā un mazumtirdzniecībā realizē vienreiz lietojamos galda traukus un piederumus, kas izgatavoti no plastmasas (polimēriem), papīra, kartona, to kompozītmateriāliem (laminātiem) ar polimēru vai metāla komponentiem, metāla folijas, koksnes vai citām dabiskām šķiedrām;

Nodokļa samaksas brīdis

uzreiz vai vēlāk

- Maksā tūlīt pēc iepakoto preču ieviešanas Latvijas teritorijā.
- Maksā par iepriekšējā pārskata periodā LR teritorijā pirmo reizi realizēto vai saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmantoto preču iepakojumu un izstrādājumiem pakalpojumu sniegšanas rezultātā pievienoto iepakojumu.

- **Transporta un sekundārā iepakojuma nodokļa samaksas brīdis:**

Nodokli par transporta vai sekundāro iepakojumu, kas precei noņemts pirms realizācijas vai izmantošanas saimnieciskās darbības nodrošināšanai, maksā par pārskata periodu, kurā preces izpakotas vai pārpakotas

- **Darījumi muitas noliktavā:**

Persona, kura veic preču iepakojumā piegādes darījumu muitas noliktavā vai brīvajā zonā, nodokli maksā, ja tā preces iepakojumā izlaiž brīvam apgrozījumam un realizē LR teritorijā

- **Ja preces iepako cits:**

Ja persona, kura ražo preces, nodod tās iepakošanai citai personai, nodokli maksā tas, kurš pirmais realizē šīs preces iepakojumā LR teritorijā

Izņēmumi

- Ja vienreiz lietojamos traukus persona iepērk mazumtirdzniecībā tālākai izmantošanai sabiedriskajā ēdināšanā, nodoklis par šiem traukiem nav jāmaksā, ja var dokumentāri pamatot to iegādi mazumtirdzniecībā Latvijas Republikas teritorijā.
- Ja nodokļa maksātājs Latvijas teritorijā realizē vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmanto preces atkārtoti lietotā iepakojumā, nodoklis par šo iepakojumu nav jāmaksā, ja atkārtoti lietotā iepakojuma materiāla veidu un svaru var dokumentāri pamatot.

Iznēmumi

Ja iepakojums vai preces iepakojumā tiek izvestas vai tos realizē citai personai, kura šīs preces vai iepakojumu izved no LR teritorijas un to var dokumentāri pamatot :

- nodokli nemaksā, ja iepakojuma vai preču iepakojumā realizācija un izvešana notikusi vienā nodokļa maksāšanas periodā;
- samaksāto nodokļa summu ieskaita kā nodokļa avansa maksājumu, ja iepakojuma vai preču iepakojumā realizācija un izvešana notikusi dažādos nodokļa maksāšanas periodos un nodokļa maksātājs var dokumentāri pamatot nodokļa samaksu.

Atkārtoti lietojamais iepakojums

- Ja nodokļa maksātājs izmantoto iepakojumu nodod tālāk citai personai, kura šo **iepakojumu izmanto atkārtoti**, nodokļa maksātājs pavaddokumentos norāda par attiecīgo iepakojumu samaksātā nodokļa apmēru.

Nodokļa maksātājs, kas iznomā atkārtoti lietojamu iepakojumu, **nodokli maksā, kad pirmo reizi to izmanto savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai, pirmo reizi realizē** preces šajā iepakojumā vai **pirmo reizi to iznomā**

Iepakojums, kurš bijis saskarē ar bīstamām ķīmiskām vielām

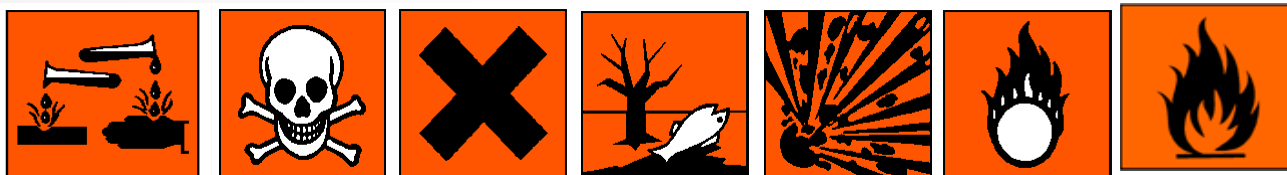
!Jānoskaidro, vai iepakojums pēc produkta izlietošanas ir klasificējams un apsaimniekojams kā bīstamie atkritumi!

Šo informāciju sniedz produkta ražotājs, aprakstot to produkta drošības datu lapā. 13. punktā. (attiecas uz produkta iepakojuma apglabāšanu)
(paredz REACH regula)

Markējumi uz etiķetēm

Ne visi simboli nozīmē, ka izlietotais iepakojums klasificējams kā bīstamie atkritumi – vadieties pēc ražotāja informācijas

Atbrīvojums no DRN

Iepakojumam, kurš bijis saskarē ar bīstamām ķīmiskām vielām vai bīstamiem maisījumiem, atbrīvojumu no nodokļa samaksas drīkst piemērot tikai tad, ja to iespējams pēc iepakoto vielu izlietošanas attīrīt līdz tādai pakāpei, ka tas vairs nav uzskatāms par bīstamo atkritumu, un to var dokumentāri pierādīt.

Bioplastmasa

- reglamentē MK noteikumi Nr. 1281.

Iepakojumam un vienreiz lietojamiem traukiem no bioplastmasas marķējumā, izmantojot kompostējamības zīmi, norāda, ka iepakojumu un vienreiz lietojamus traukus drīkst kompostēt aerobā vidē kontrolētos apstākļos, izmantojot mikroorganismus.

Uz iepakojuma un vienreiz lietojamiem traukiem norāda arī piešķirtā sertifikāta vai licences numuru.

Iepakojuma un vienreiz lietojamo trauku marķējumam jābūt skaidri saredzamam, viegli salasāmam un noturīgam.

Oksi-sadalāmā plastmasa

- reglamentē MK noteikumi Nr. 1281.

Iepakojumam un vienreiz lietojamiem traukiem no oksoplastmasas marķējumā norāda iepakojuma un vienreiz lietojamo trauku materiāla veidu, izmantojot apzīmējumu "OKSOPLASTMASA".

Apzīmējumu "OKSOPLASTMASA" drīkst izmantot, ja plastmasas ražošanas procesā tai pievienota pilnīgi degradējamas plastmasas piedeva TDPA^{TM}, kas paātrina plastmasas sadalīšanos, nonākot skābekļa un gaismas ietekmē, un ja plastmasas ražotājs piedevas pievienošanu var dokumentāri pamatot.

Paldies par uzmanību!

...

Kristīne Dirvēna, M. oec
valdes locekle, auditore
SIA ReviCom